

ZUID-AFRIKA

van reizigers voor reizigers

ZUID-AFRIKA

De wereld houdt niet op met draaien. Een wereldreiziger is de eerste om dat te beamen. Hoewel men geen inspanningen gespaard heeft om al de gegevens in deze gids uitgebreid te testen en te actualiseren, is het niet uitgesloten dat je ter plaatse vaststelt dat bepaalde gegevens in deze gids toch al opnieuw gewijzigd zijn. Veel adressen en suggesties in de Trotters zijn bovendien wat 'fragiel', juist omdat ze zo sympathiek en verrassend zijn. We zouden het daarom bijzonder op prijs stellen als je ons op de hoogte brengt van eventuele wijzigingen, zodat we de eerstvolgende herdruk op een correcte manier kunnen aanpassen. Dank bij voorbaat. Ons adres:

TROTTER

Uitgeverij Lannoo
Kasteelstraat 97
B-8700 Tielt

Uitgeverij Terra Lannoo
Postbus/P.O. Box 23202
NL-1100 DS Amsterdam Zuidoost

E-MAIL: TROTTER@LANNOO.BE

WWW.TROTTERCLUB.COM

De prijscategorieën die in de Trottergidsen worden gebruikt, zijn steeds afgestemd op het land. Als je in een goedkoop hotelletje ongeveer € 25 betaalt, behoort een hotel waar je € 75 neertelt uiteraard tot de dure prijsklasse. De uitgever kan niet aansprakelijk worden gesteld voor eventuele fouten of de gevolgen ervan.

VERTALING Petra van Caneghem ; 2019 Imago Mediabuilders

REISINFORMATIE VLAANDEREN EN NEDERLAND Wegwijzer, Brugge

OMSLAGONTWERP Studio Jan de Boer / Helga Bontinck

ONTWERP BINNENWERK Imago Mediabuilders

OMSLAGFOTO www.dein.suedafrika.de

OORSPRONKELIJKE TITEL Le Routard – Afrique du Sud

OORSPRONKELIJKE UITGEVER Hachette, Paris

DIRECTEUR VAN DE REEKS EN AUTEUR Philippe Gloaguen

STICHTERS Philippe Gloaguen en Michel Duval

ADJUNCT-REDACTEUREN Benoît Lucchini en Amanda Keravel

REDACTEUREN Olivier Page, Véronique de Chardon, Isabelle Al Subaihi, Anne-Caroline Dumas, André Poncelet, Marie Burin des Rozières, Thierry Brouard, Géraldine Lemauf-Beauvois, Anne Poinot, Mathilde de Boisgrollier, Alain Pallier en Fiona Debrabander

© Hachette (alle rechten voor vertaling, reproductie en bewerking gereserveerd voor alle landen),
Uitgeverij Lannoo nv, Tielt, 2020

© Cartografie Hachette Tourisme

WWW.LANNOO.COM

D/2019/45/488 - ISBN 978 94 014 5831 3 - NUR 516

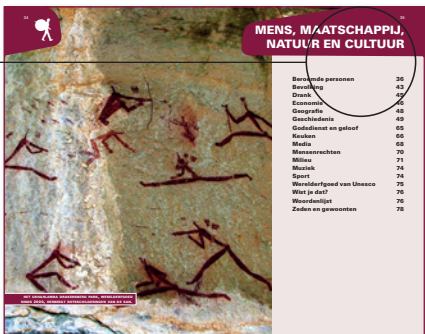
Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

HOE GEBRUIK JE DEZE GIDS?

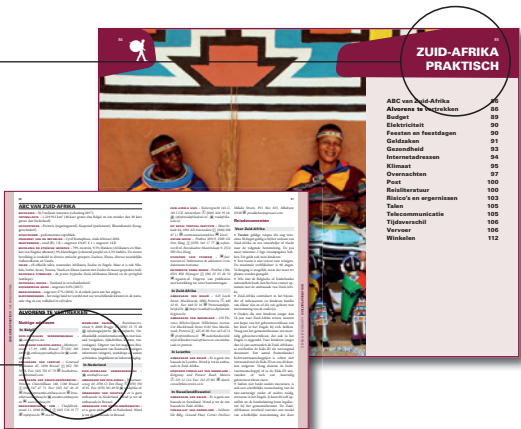
Op deze pagina's zetten we de toeristische highlights voor je op een rijtje – stuk voor stuk zijn het met recht topperavaringen die je niet mag missen!

In het hoofdstuk 'Mens, maatschappij, natuur en cultuur' gaan we dieper in op onder andere de geschiedenis, het cultureel erfgoed en de geografie van het land of gebied dat je bezoekt. Een ideale selectie om alvast thuis of tijdens de heenreis door te nemen.

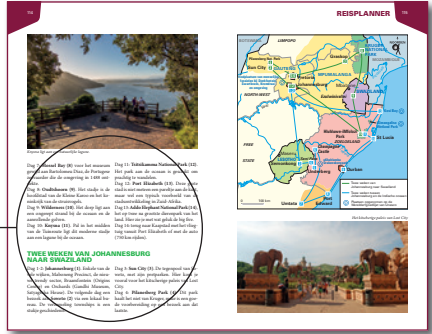
In het hoofdstuk 'Praktisch' vind je alle nuttige informatie over de bestemming. Lees er alles wat je moet weten over bijvoorbeeld verkeer en vervoer, geldzaken, taal en gebruiken.

De gedeeltes die in twee kolommen zijn gezet, bevatten nuttige informatie, zoals adresgegevens van instanties en webadressen ter voorbereiding op de reis.

HOE GEBRUIK JE DEZE GIDS?

De Reisplanner stelt uitgewerkte reisprogramma's voor om Zuid-Afrika op de beste manier te ontdekken.

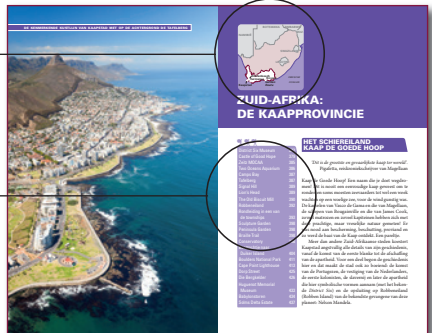

Door deze beknopte inhoudsopgave per deel van de gids te gebruiken, hoeft je niet telkens terug te bladeren naar de algehele inhoudsopgave voor in het boek.

Op het kleine kaartje linksboven zie je in een oogopslag welk deel van het land of de regio het betreffende hoofdstuk beschrijft.

Op de eerste pagina van elk nieuw deel zijn de niet te missen bezienswaardigheden al in kaart gebracht met een paginaverwijzing voor wie ze direct wil raadplegen.

Aan de rand van de pagina's zorgen een duimgreep en een kopregel ervoor dat je direct ziet welke informatie er op de betreffende pagina wordt geboden.

Voor een herkenbare structuur en meer opzoekemak is de volgorde van onderwerpen per stad of regio telkens hetzelfde: praktische informatie - informatie over verblijf: slapen, eten, iets drinken, uitgaan - informatie over de bezienswaardigheden.

WIST JE DIT?

Let op deze kaders voor interessante weetjes.

AANDUIDING TROTTERTIPS

trottertip interessant niet te missen

VERKLARING VAN DE SYMBOLEN

algemeen	informatie	snackbar
autoverhuur	kindvriendelijk	strand
bank	koffie- of theehuis	taxi
busstation	livemuziek, concert	theater
café, bar	luchthaven	treinstation
camping	metrostation	voorzieningen voor rolstoelgebruikers
consulaat	ontbijt	wandelen
dansen	parkeren	winkelen
duiklocatie	patisserie	Unesco-werelderfgoed
internetcafé	postkantoor	zwemegelegenheid
fietsen te huur	restaurant	telefoonnummer
haven	roken verboden	website
honden toegestaan	slapen	e-mailadres
ijs salon	skistation	

INHOUD

INLEIDING	14	Overnachten	97
VEELGESTELDE VRAGEN	16	Post	100
TOPERVARINGEN	18	Reisliteratuur	100
MENS, MAATSCHAPPIJ, NATUUR EN CULTUUR	35	Risico's en ergernissen	103
Beroemde personen	36	Talen	105
Bevolking	43	Telecommunicatie	105
Drank	45	Tijdsverschil	106
Economie	46	Vervoer	106
Geografie	48	Winkelen	112
Geschiedenis	49	REISPLANNER	113
Godsdienst en geloof	65		
Keuken	66	ZUID-AFRIKA: TRANSVAAL	
Media	68		
Mensenrechten	70		
Milieu	71		
Muziek	74		
Sport	74		
Werelderfgoed van Unesco	75		
Wist je dat?	76		
Woordenlijst	76		
Zeden en gewoonten	78		
REIZEN NAAR ZUID-AFRIKA	81	GAUTENG	121
ZUID-AFRIKA PRAKTISCH	85	Johannesburg	122
ABC van Zuid-Afrika	86	Sun City	160
Alvorens te vertrekken	86	Pilanesberg National Park	167
Budget	89	Pretoria (Tshwane)	170
Elektriciteit	90	Cullinan	187
Feesten en feestdagen	90	KRUGER NATIONAL PARK EN DE PRIVÉRESERVATEN	189
Geldzaken	91	Kruger National Park	189
Gezondheid	93	Privéreservaten	204
Internetadressen	94		
Klimaat	95		

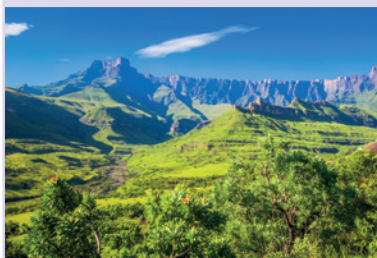
MPUMALANGA	206
Blyde River Canyon	208
Bourke's Luck Potholes	210
De watervallenroute naar Graskop en het zuiden	210
Pilgrim's Rest	211
Graskop	215
Hazyview	217
Sabie	220
Nelspruit (Mbombela)	222

SWAZILAND

ABC van Swaziland	232
Mbabane	235
Van Mbabane naar Pigg's Peak en de noordelijke grens	237
De Ezulwini- en Malkernsvalleien	239
Manzini	247
Van Manzini naar Simunye	249
Van Manzini naar de zuidelijke grens	251

ZUID-AFRIKA: KWAZULU-NATAL

DE STREEK ROND DURBAN	256
Durban	256
Pietermaritzburg (Msunduzi)	273

MAPUTALAND	277
Santa Lucia	278
Cape Vidal en het iSimangaliso Wetland Park	284
Hluhluwe-iMfolozi Park	287
Hluhluwe	293
Mkhuze Game Reserve	295
Sodwana Bay	296
Kosi Bay	299
Tembe Elephant Park	301
Ndumo Game Reserve	303
Langs de weg naar ithala	304
Ithala Game Reserve	304
Langs de weg naar de Drakensberge	306

DE DRAKENSBERGE	306
------------------------	-----

DE NOORDELIJKE DRAKENSBERGE	306
------------------------------------	-----

DE ZUIDELIJKE DRAKENSBERGE	315
Underberg	316

LESOTHO

ABC van Lesotho	324
Maseru	326
Malealea	327
Semonkong	328
Katse Dam	330
De streek rond Butha-Buthe	331
De hoge valleien van het centrum en het zuiden	332
Sani Pass	333

ZUID-AFRIKA: DE KAAPROVINCIE

HET SCHIEREILAND KAAP DE GOEDE HOOP 337

Kaapstad (Cape Town)	339
----------------------	-----

DE DIRECTE OMGEVING VAN KAAPSTAD	396
Kirstenbosch National Botanical Garden	397
Groot Constantia	399

DE WESTKUST VAN HET KAAPSCHIEREILAND	400
Hout Bay	400

DE OOSTKUST VAN HET KAAPSCHIEREILAND	405
Muizenberg	406
Kalk Bay	406
Simon's Town	408
Cape Of Good Hope Nature Reserve	412

DE WIJNSTREEK	414
Stellenbosch	417
De wijndomeinen in de omgeving van Stellenbosch	427
Franschhoek	428
De wijndomeinen in de omgeving van Franschhoek	436
Paarl	437

NAAR HET OOSTEN EN DE KLEINE KAROO	440
Hermanus	440
Swellendam	453

DE KLEINE KAROO	455
Op weg naar Oudtshoorn	455
Oudtshoorn	456

GARDEN ROUTE	466
Mossel Bay	468
Wilderness	474
Knysna	478
Plettenberg bay	490
Nature's Valley	495
Tsitsikamma National Park	498
Storms River	500
Jeffrey's Bay	502

OOST-KAAP

HET GEBIED ROND PORT ELIZABETH 508

Port Elizabeth	508
Addo Elephant National Park	517

HET VROEGERE TRANSKEI 522

Umtata	523
--------------	-----

DE WILD COAST	527
Coffee Bay	528
Port St John's	530

NAAR HET NOORDEN, OVER DE WEG NAAR DURBAN	534
Port Edward	534
De Oribikloven	535

FLORA EN FAUNA	539
Wilde dieren	541
Kleine vleeseters	552
Antilopen	554
Gazellen	561
Vogels	564
Primaten	566
Nacht dieren	568
Tropische bomen	568

REGISTER 576

Buffels vertoeven graag in de buurt van drinkplaatsen.

SAINT JAMES BEACH NABIJ KAAPSTAD LIJKT WEL EEN ANSICHTKAART.

KAARTEN EN PLATTEGRONDEN

Afstanden tussen de steden	107	Knysna	480-481
Ezulwiniivallei, De	241	Knysna – Centrum (detailkaart)	483
Drakensberge, De, overzichtskaart	309	Kruger National Park, overzichtskaart	193
Durban – Centrum (plattegrond I)	260-261	Kwazulu-Natal, overzichtskaart	257
Durban – Morningside (plattegrond II)	263	Lesotho, overzichtskaart	325
Franschhoek	429	Maputaland, overzichtskaart	278
Garden Route, overzichtskaart	466-467	Mossel bay	469
Gauteng, overzichtskaart	122	Mpumalanga, overzichtskaart	207
Groot-Johannesburg, overzichtskaart	125	Nelspruit	223
Hermanus	445	Oost-Kaap, overzichtskaart	508
Hluhluwe-Imfolozi Park	289	Oudtshoorn	459
Hout Bay	401	Plettenberg Bay	491
Johannesburg – Centrum (plattegrond I)	126-127	Port Elizabeth	510-511
Johannesburg – Melville (plattegrond III)	129	Pretoria – Centrum (Arcadia en Sunny Hill, plattegrond I)	172-173
Johannesburg – Rosebank (plattegrond II)	128	Pretoria – Hatfield (plattegrond II)	175
Kaap de Goede Hoop, Het schiereiland, overzichtskaart	338	Reisplanner	113, 115
Kaapstad (plattegrond I)	348-349	Regio ten oosten van de Kaap, overzichtskaart	442-443
Kaapstad – Centrum (plattegrond II)	352-353	Santa Lucia	279
Kaapstad – Observatory (plattegrond IV)	357	Stellenbosch	419
Kaapstad – Sea Point en Clifton Bay (plattegrond III)	355	Sun City	161
		Swaziland, overzichtskaart	233
		Topervaringen	19
		Wijnstreek, overzichtskaart	415
		Zuid-Afrika, overzichtskaart	82-83

INLEIDING

Wie had gedacht dat dit **uitgestrekte land**, dat van zo ver is gekomen en waarnaar zo lang door de 'beschaafde' landen met afkeuring is geweest, zijn demonen zou kunnen verjagen en het pad zou bewandelen naar vrede en veiligheid? De **apartheid**, die in 1948 werd ingevoerd, werd in 1991 **afgeschaft**. In 1994 konden de Zuid-Afrikanen stemmen tijdens de eerste vrije verkiezingen ooit in hun land. Na 27 jaar gevangenschap werd de beroemdste politieke gevangene ter wereld, **Nelson Mandela**, het **meest bewonderde staatshoofd van de planeet**. De 'regenboognatie' beleefde haar wittebroodsweken. Ondanks het vele geweld koos het land voor verzoening. De diep humanistische filosofie van enkele mannen, gecombineerd met een groot pragmatisme, maakte het mogelijk om op een vredelievende manier een van de meest spectaculaire politieke omwentelingen door te voeren die de geschiedenis ooit heeft gezien. Zuid-Afrika groeide uit tot een **democratische en multiraciale natie**.

✓ EEN REGENBOOGNATIE, IN VREDE MET ZICH-ZELF EN DE WERELD. ✓

Nelson Mandela

Maar verzoening is niet zo eenvoudig: er is nog heel wat werk aan de winkel en er is nog veel tijd en energie nodig om een andere vreselijke segregatie – een sociale en economische deze keer – af te schaffen en de kaarten wat eerlijker te delen.

Deze reis van iets meer dan 11 uur vanuit Brussel of Amsterdam en met slechts 1 uur tijdsverschil (alleen in de winter, niet in de

De inwoners van Lesotho zijn erg gastvrij.

zomer) is een bijzonder avontuur. Het land ligt aan twee oceanen (de Atlantische en de Stille), heeft een eindeloos gevarieerd en oogverblindend mooi landschap. Het is een **lappendeken** van steppen zo ver het oog reikt, van savannes, bergen, woestijnen, stranden met helderblauw water, grote Amerikaanse uitziende steden en tijdloze Zoeloedorpjes.

Je loopt achteloos van de hippe wijken van Kaapstad de trieste townships binnen, van de heerlijk ongerepte **Tuinroute** zo de **stadsdrukte** van Gauteng in. En dan zijn er natuurlijk de prachtige dierenparken: Kruger is niet het enige.

Wie graag ook eens iets anders ziet, zet Swaziland en Lesotho op zijn lijstje, twee koninkrijkjes met een adembenemende natuurpracht. En ook de uitstekende wijnen mogen we niet vergeten te vermelden.

Bo-Kaap staat bekend om zijn kleurrijke huizen.

Coffee Bay ligt op een afgelegen plek, precies halverwege de Wild Coast.

VEELGESTELDE VRAGEN

WELKE DOCUMENTEN ZIJN VERPLICHT?

Nederlanders en Belgen hebben geen visum nodig. Een paspoort dat 30 dagen na terugkeer nog geldig is, is voldoende. Bij de douane krijg je vervolgens gratis een toeristenvisum voor drie maanden.

Opgelet, sinds 2015 voert Zuid-Afrika een heel strikt beleid als het gaat over minderjarige kinderen. Bij binnenkomst in Zuid-Afrika moeten de ouders een document kunnen tonen waarin de verwantschap met het kind of de kinderen genoteerd staat (zie 'Zuid-Afrika praktisch. Formaliteiten').

WAT IS HET BESTE REISSEIZOEN?

Op het zuidelijk halfrond zijn de seizoenen omgekeerd. Vermijd in ieder geval het hoogseizoen, van 15 december tot 15 januari, dat overeenkomt met de zomervakantie van de Zuid-Afrikanten. De aangenaamste maan-

den zijn mei en juni (herfst) en oktober en november (lente).

IS HET LEVEN ER DUUR?

Minder duur dan in Europa. Een tweepersoonskamer in een B&B kost meestal tussen 900 en 1400 rand (€ 63-100) per nacht en vaak nog meer op toeristische plaatsen zoals Kaapstad. Maar er is ook veel accommodatie voor backpackers, met slaapzalen of eenvoudige kamers die drie keer zo goedkoop zijn. Een maaltijd in een restaurant in de categorie doorsneeprijs kost 180-200 R (€ 12,50-15); de grotere steden als Johannesburg en Kaapstad zijn iets duurder.

WAT IS HET BESTE VERVOERSMIDDEL IN HET LAND?

Er zijn meerdere busmaatschappijen op de belangrijkste toeristische routes. Een veel handiger oplossing is echter een auto huren, als je er tenminste geen problemen mee

De auto vormt het ideale vervoersmiddel om Zuid-Afrika te ontdekken.

hebt links te rijden. Het wegennet is gemoerniseerd en in perfecte staat. Het vliegtuig is uiteraard een snelle mogelijkheid om van Johannesburg naar Kaapstad, Durban of het Kruger National Park te reizen.

WELKE VACCINATIES ZIJN VERPLICHT?

Er is geen verplichte vaccinatie voor Zuid-Afrika. Maar wanneer je naar de dierenparken en reservaten in het noordoosten van het land gaat (Kruger National Park, Huhluwe-iMfolozi Park, Santa Lucia iSimangaliso Wetland Park), is een antimalaria-riakuur aan te raden.

HOE ZIT HET MET DE VEILIGHEID?

Over het algemeen is Zuid-Afrika een veilig land, maar in de grote steden (Kaapstad, Durban en Johannesburg) moet je erg goed opletten. Op sommige tijden kun je bepaalde wijken beter mijden. Houd je aan de belangrijkste veiligheidsregels.

WAT IS HET TIJDSVERSCHIL?

Wanneer het in de winter 10.00 u is in Amsterdam of Brussel, dan is het 11.00 u in Zuid-Afrika. In de winter is het in Zuid-Afrika dus een uur later dan in Europa, in de zomer is er geen tijdsverschil. Handig!

HOEVEEL UUR VLIEGEN IS HET NAAR ZUID-AFRIKA?

Ongeveer 10-11 uur vanaf Europa.

KUN JE ER GEMAKKELIJK HEEN MET KINDEREN?

Ja, natuurlijk. De dierenparken in het bijzonder zijn een onvergetelijke ervaring. Zoek naar onze beste adresjes met het symbool .

Zuid-Afrika is een prima bestemming voor gezinnen met kinderen.

HOE BETAAL JE TER PLAATSE?

Dat doe je overal heel gemakkelijk met betaalkaarten. Er zijn ook genoeg geldautomaten (ATM).

WELKE TAAL WORDT ER GESPROKEN?

Engels is de belangrijkste voertaal, maar de meeste mensen spreken Afrikaans, Zoeloe en Xhosa.

KUN JE ER GEMAKKELIJK ZWEMMEN?

Ja, als je de juiste stranden uitkiest. Maar houd je aan de aanwijzingen en verboden (de stromingen kunnen hier en daar gevaarlijk zijn en soms zwemmen er haaien voor de kust). Langs de kust van de Kaap is het water vaak behoorlijk fris. De Indische Oceaan is bij uitstek geschikt voor surfen en diepzeeduiken.

20 TOPERVARINGEN

1 VERKEN IN JOHANNESBURG DE HIPPE WIJK MABONENG PRECINCT

Deze enclave in het centrum was ooit verpauperd, verlaten, vervallen, maar is nu uitgegroeid tot de wijk waar je moet zijn. Opslagplaatsen en gebouwen zijn gerenoveerd, de versiering ervan is toevertrouwd aan getalenteerde designers, er zijn overal nieuwe winkels, fresco's en muurschilderingen. Ga eerst naar *Arts on Main*, een groot gebouw met markt, kraampjes met lekker eten, restaurants, modewinkels, trendy en edgy kunstgalerieën. *Blz. 143*

2 BEZOEK IN JOHANNESBURG HET SATYAGRAHA HOUSE

Het woonhuis van Gandhi in de wijk Orchards. Gandhi woonde hier tussen 1908 en

1909, samen met zijn zielsverwant Hermann Kallenbach, die de plannen voor hem had getekend. Dankzij mooi renovatiewerk is Satyagraha House gered van de vergetelheid en dankzij het Franse reisbureau Voyageurs de Monde op de monumentenlijst gezet. Nu is het een museum en een mooi gastenverblijf. Alles is met zorg opnieuw ingericht: de salon, het kantoor, de kamer van Gandhi. Een mooie gelegenheid om de leer van Gandhi te ontdekken, de Satyagraha (letterlijk 'Vasthouden aan de waarheid'), ofwel geweldloosheid door burgerlijke ongehoorzaamheid. *Blz. 146*

3 GA NAAR GOLD REEF CITY VOOR EEN BEZOEK AAN HET APARTHEIDS- MUSEUM EN DE GOUDMIJN

Een emotionele duik in de sociale en economische geschiedenis van het land. In het mu-

